

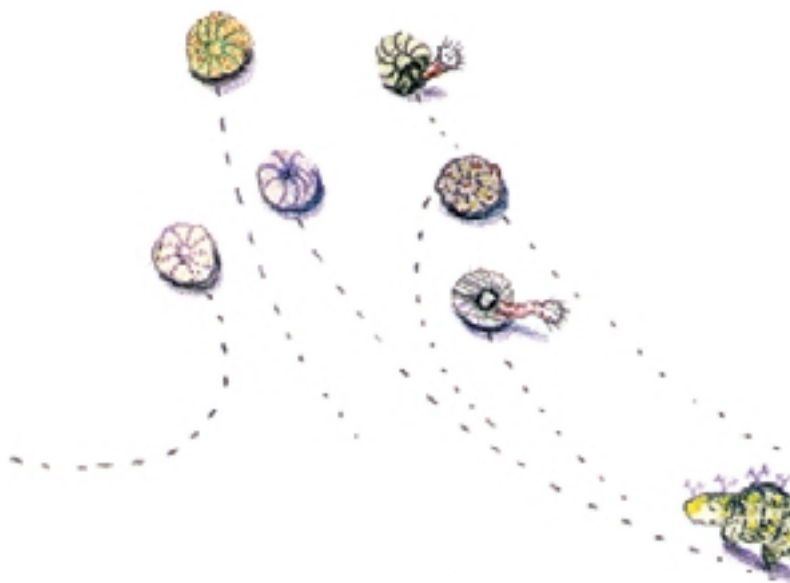

Psykisk helse
1999-2006

ET LØFT FOR PSYKISK HELSE

- **Bedre tjenester til mennesker med psykiske lidelser**
- **Brukernes behov og medvirkning skal stå i sentrum**
- **Mer kunnskap og økt åpenhet om psykisk helse**
- **Større vekt på forebyggende tiltak satsning**

Dette er hovedpunkter i Opptrappingsplanen for psykisk helse 1999 – 2006 (St. prp. nr 63 (1997-98)). For å få til dette skal driftskostnader og investeringer i tilbudet til mennesker med psykiske lidelser økes kraftig. Bak denne omfattende satsingen står et samlet Storting.

SOSIAL- OG HELSEDEPARTEMENTET

Hva vil vi? • • • • •

Målet med opptrappingsplanen er å få et mer helhetlig og sammenhengende nettverk av tiltak og tjenester. Brukerperspektivet skal ligge til grunn ved utbygging og drift av tilbudene. Sterkere satsing på feltet psykisk helse vil også kunne øke befolkningens forståelse for psykiske lidelser og problemer. Åpenhet om dette temaet vil øke toleransen og med det hindre at mennesker med psykiske problemer og lidelser støtes ut av nærmiljø og arbeidsliv. Målet er at psykiske og somatiske lidelser skal aksepteres på lik linje.

Bakgrunnen for satsingen • • • • •

Opptrappingsplanen bygger på Stortingsmelding 25 (1996-97) Åpenhet og helhet. Om psykiske lidelser og tjenestetilbudet. Meldingen gir en oversikt over status og utfordringer når det gjelder tilbudet av tjenester. Konklusjonen er at det forekommer brister i alle ledd.

I meldingen ble det avdekket at

- det forebyggende arbeidet er for svakt
- det er for få og dårlig utbygde tjenester i mange kommuner
- ventetiden er for lang, terskelen for behandling for høy og oppfølgingen ikke god nok
- kvalitetssikring av tjenestene er for dårlig

Målet med opptrappingsplanen er å rette opp manglene.

Bedre og mer samkjørte tjenester • • • • •

Tjenestetilbudet skal ha som mål å fremme uavhengighet, selvstendighet og evnen til å mestre eget liv. Dette stiller krav både til tjenestetilbud og fagpersonell.

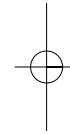
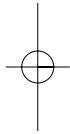

Personer med psykiske lidelser kan ha behov for tjenester fra ulike instanser. Tilbudet til den enkelte må være helhetlig og helst gis nær stedet der brukeren bor. Tjenestene må gis til rett tid, og uavhengig av hvilken instans som er ansvarlig for å levere tjenesten. Ofte må kommunale og fylkeskommunale tilbud gis samtidig. Tilpassede individuelle planer er nå en lovfestet rett.

Brukerne skal medvirke

- Brukermedvirkning tar utgangspunkt i respekt for det enkelte menneske. Pasienter, brukere og pårørende har viktig erfaring med og kunnskap om hvordan tjenestetilbudet bør fungere. Denne informasjonen er viktig for politikere, administrasjon og fagfolk og gjør brukerne til viktige deltakere når tjenestetilbudet skal utvikles og formes. Samtidig vil brukere som engasjeres i medvirkning ofte få styrket egne evner til å mestre eget liv. Brukermedvirkning vil også skape kunnskap og forståelse om psykisk helse i befolkningen.

Satsingsområdene

I opptrappingsplanen er satsingsområder og måltall beskrevet. Forebygging og tidlig hjelp, både til barn, ungdom og voksne er blant grunnpillarene i planen.

Tilbudet til barn og unge i kommunene skal styrkes. Det skal tilsettes flere, fra ulike faggrupper, på helsestasjonene, i skolehelsetjenesten og innenfor psykososiale tjenester. Antall støttekontakter skal økes og kultur- og fritidstilbud skal bedres. På denne måten vil

- barn og unge som allerede har problemer eller befinner seg i en vanskelig livssituasjon få et godt tilbud
- helsefremmende og forebyggende psykososialt arbeid styrkes, spesielt med tanke på barn og unge i risikozonen

I kommunene skal voksne tilbys

- flere og tilfredsstillende boliger, om nødvendig med tilstrekkelig bistand
- økt mulighet for deltakelse i meningsfylte aktiviteter som skole, arbeid eller for eksempel dagsenter.
- bedre muligheter til å kunne delta i en sosial sammenheng og med det bryte sosial isolasjon
- tilgang til gode helse- og sosialtjenester

Distriktssenter i psykisk helsevern skal bygges ut med hovedvekt på

- polikliniske og ambulante tjenester
- dagbehandling og korttids døgnbehandling
- råd og veiledning overfor førstelinjetjenesten

I tillegg skal

- psykisk helsevern for barn og unge bygges videre ut med hovedvekt på poliklinisk og ambulant behandling
- sykehus innen psykisk helsevern utvikle mer spesialiserte behandlingstilbud.

Andre viktige momenter i planen er stimulering av utdanning, sterkere satsing på sysselsetting, økt rekruttering og forskning.

Fordeling av tilskuddene ●●●●●●●●

Fra 1999 til 2006 skal tilskuddene til drift økes reelt med 4,6 milliarder kroner i forhold til nivået i 1998. Kommuner og fylkeskommuner må utarbeide planer for bruk av tilskuddene. De ulike satsingsområdene går fram av årlige rundskriv fra Sosial- og helsedepartementet.

- Samlet skal det investeres for 6,3 milliarder kroner til
- boliger i kommunene til mennesker med psykiske lidelser
 - bygging og ombygging av fylkeskommunale institusjoner

Åpenhet

En viktig del av opptrappingsplanen er å spre kunnskap og forståelse om psykisk helse og om hva det vil si å ha psykisk lidelser. Målet er at informasjon skal bedre befolkningens forhold til egen psykisk helse og at kunnskap om psykisk helse skal redusere fordommer mot psykiske problemer og lidelser.

- Sosial- og helsedepartementet har i samarbeid med en rekke bruker- og andre organisasjoner på feltet utarbeidet en egen informasjonsstrategi "Noe å snakke om...?". Som et ledd i denne informasjonssatsingen markeres Verdensdagene for psykisk helse på og i dagene rundt den 10. oktober hvert år med en rekke ulike tiltak og arrangement. I opptrappingsplanperioden satses det spesielt på informasjonstiltak rettet mot
- barn og unge,
 - arbeidslivet og
 - personer med psykiske lidelser, deres pårørende og tjenesteapparatet.

Flere ansatte og mer til utdanning • • • •

For å bedre tjenestene og for at flere skal få tilbud, skal antall ansatte økes. Etter 2006 skal det være om lag 9300 nye årsverk, hvorav

- ca 375 leger
- ca 940 psykologer
- ca 4360 høgskoleutdannet helse-/sosialpersonell
- ca 3600 personell uten høyere helse- og sosialfaglig utdanning

For å bidra til økt kvalitet på tilbudet er det vedtatt at

- utdanningstiltak om barn og unge med psykiske lidelser skal økes med 50 millioner kroner
- videre- og etterutdanningstiltak om voksne med psykiske lidelser skal økes med 71 millioner kroner
- tilskuddene til forskning skal økes med 40 millioner kroner i perioden 1999 til 2006.

Samarbeidende organisasjoner

Angstringen er en selvhjelpsorganisasjon for mennesker med angst.

Telefon: 22 22 35 30.

www.angstringen.no

Interessegruppa for Kvinner med Spiseforstyrrelser (IKS)

er en selvhjelpsorganisasjon som drives av og for kvinner som har eller har hatt spiseforstyrrelser.

Telefon: 22 42 22 22.

www.iks.no

Landsforeningen for pårørende innen psykiatri (LPP)

er en medlemsorganisasjon for pårørende til personer med alvorlige psykiske lidelser.

Telefon: 23 29 19 69

Mental Helse Norge (MHN) er en interesseorganisasjon for mennesker med psykiske lidelser/problemer.

Telefon: 35 58 77 00

www.mentalhelse.no

Mental Helse Norges hjelpetelefon er åpen alle dager - hele døgnet. Hjelpetelefonen er et tilbud for alle.

Telefon: 810 300 30

Organisasjonen Voksne for Barn (VfB) er en landsomfattende medlemsorganisasjon som arbeider for barns psykiske helse.

Telefon: 22 1283 36

www.vfb.no

VfBs bekymringstelefon har nærtakstnummer og har åpent mandag og torsdag klokken 10-20, tirsdag, onsdag og fredag klokken 10-16.

Telefon: 810 03 940

Rådet for psykisk helse er en humanitær organisasjon som arbeider for å fremme psykiatrisk forskning og økt kunnskap om psykisk helse.

Telefon: 23 10 38 80

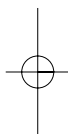
www.psykiskhelse.no

Stiftelsen for Psykiatrisk Opplysning (Psyk Opp) er en uavhengig stiftelse hvis formål er å fremme psykiatrisk opplysning.

Telefon: 51 93 88 00

www.psykopp.no

Utgitt av Sosial- og helsedepartementet

For mer informasjon kan du kontakte
helse- og sosialetaten i din kommune

Sosial- og helsedepartementet
Helseavdelingen, seksjon for psykisk helse:
Telefon 22 24 87 03/21
Informasjon- og presseavdelingen:
Telefon 22 24 84 14/18

På internettadressen
www.dep.no/shd/norsk/helse/psykiskhelse/
står det mer om opptrappingsplanen

Flere eksemplarer kan bestilles fra
Statens forvaltningstjeneste
Informasjonsforvaltningen
Postboks 8169 Dep, 0034 Oslo
Telefaks 22 24 27 86
e-post: publikasjonsbestilling@ft.dep.no
Publikasjonsnummer: I-1042B

